

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště č. 14

Ostrava

okresní pracoviště Frýdek-Místek

Inspekční zpráva

Pedagogicko-psychologická poradna

Palackého 10, 738 02 Frýdek-Místek

IZO: 060 045 922

Identifikátor zařízení: 600 034 798

Zřizovatel: Školský úřad Frýdek-Místek

Školský úřad: Komenského 447, 738 02 Frýdek-Místek

Čj.	132 212/99-10125
Signatura	kn2ps201

OBSAH

1 ÚVOD	3
1.1 Předmět inspekce	3
1.2 Termín inspekce	3
1.3 Složení inspekčního týmu	3
1.4 Ředitelka	3
1.5 Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se inspekční zjištění opírá	3
2 PLÁN ČINNOSTI	4
2.1 Roční plán činnosti	4
2.2 Další informace o činnosti pedagogicko - psychologické poradny	4
2.3 Přehled o počtu škol a klientů v obvodu	4
3 ŘÍZENÍ PEDAGOGICKO - PSYCHOLOGICKÉ PORADNY	6
3.1 Koncepční záměry, plánování činnosti	6
3.2 Nabídka diagnostických, reedukačních, psychokorektivních a terapeutických metod	6
3.3 Odborné a pedagogické řízení	6
3.3.1 Organizační struktura	6
3.3.2 Personální struktura	6
3.3.3 Péče o další vzdělávání a odborný růst pracovníků	7
3.4 Kontrolní systém, kontrola a hodnocení	7
3.5 Informační systém - vnitřní a vnější	7
3.6 Vedení dokumentace	8
3.7 Efektivnost využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí	8
4 PODMÍNKY, PRŮBĚH A VÝSLEDKY ODBORNÉ ČINNOSTI	9
4.1 Hodnocení materiálně technických podmínek činnosti vzhledem ke schválenému plánu činnosti a počtu potenciálních klientů	9
4.2 Hodnocení psychohygienických podmínek	9
4.3 Hodnocení z hlediska kvality práce , hodnocení úrovně činnosti v jednotlivých aktivitách nebo organizačních celcích	9
4.4 Hodnocení z hlediska úrovně spolupráce se školami, výchovnými poradci a rodiči klientů	10
4.5 Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují činnost pedagogicko - psychologické poradny	10
5 ZÁVĚR	11
5.1 Závěry inspekce	11
5.2 Doporučení inspekce k další činnosti	11
5.3 Datum vyhotovení zprávy a podpisy členů inspekčního týmu	11
5.4 Datum a podpis ředitelky kontrolované pedagogicko - psychologické poradny, stvrzující převzetí zprávy	11
5.5 Další adresáti zprávy	12
5.6 Připomínky ředitelky pedagogicko - psychologické poradny	12

1 ÚVOD

1.1 Předmět inspekce

Komplexní posouzení činnosti pedagogicko-psychologické poradny dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

1.2 Termín inspekce

22. února – 25. února 1999

1.3 Složení inspekčního týmu

Vedoucí týmu: Mgr. Alena Wiesnerová

Členka týmu: Mgr. Marcela Orságová

1.4 Ředitelka

Funkci ředitelky pedagogicko-psychologické poradny (dále PPP) vykonává od 4. ledna 1993 psycholožka, PhDr. Ludmila Kandrnálová. V případě její nepřítomnosti řídí školské zařízení pověřená pracovnice. Řízením elokovaného pracoviště v Třinci je pověřena psycholožka s pravidelným místem výkonu práce na tomto pracovišti.

1.5 Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se inspekční zjištění opírá

- zřizovací listina
- rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení MŠMT ČR
- informační výpis ze sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení MŠMT ČR
- organizační řád
- vnitřní řád
- statut
- koncepce PPP
- roční plán PPP na školní rok 1998/99
- plán hlavních úkolů pro rok 1999
- vnitřní předpis pro hospodářskou činnost
- vnitřní předpis dalšího vzdělávání odborných pracovníků
- personální dokumentace pracovníků
- osobní spisy klientů PPP
- jednací protokol
- videokazety dokumentující činnost PPP

2 PLÁN ČINNOSTI

2.1 Roční plán činnosti

Roční plán činnosti poradny je zpracován na kalendářní rok 1999 a úkoly jsou v něm rozděleny do následujících oblastí :

- technicko-hospodářská
- odborná, pedagogicko-psychologická
- další sebevzdělávání odborných pracovníků

K jednotlivým úkolům jsou stanoveny termíny splnění a určení pracovníci zodpovědní za jejich splnění. V plánu jsou rovněž stanoveny termíny porad PPP, a to jak všech pracovníků, tak i samostatné porady elokovaného pracoviště v Třinci. Plán na příslušný školní rok obsahuje rozpracování na měsíční úseky s konkrétními úkoly.

Roční plán je zpracován s ohledem na personální obsazení PPP a místní podmínky. Jeho úroveň je dobrá.

2.2 Další informace o činnosti pedagogicko - psychologické poradny

Základní náplní činnosti PPP je případová diagnostická a intervenční práce s dětskými klienty. Aby byly služby tohoto školského zařízení pro všechny dosažitelné, zřídila poradna na školách ve Frýdku-Místku a Třinci tzv. kontaktní místa, na která pravidelně zajíždění pracovníci PPP a poskytují zde komplexní služby.

Odborní pracovníci PPP vedou terapeutické a výcvikové skupiny, především dětí předškolního a mladšího školního věku, nácvik jógy, koncentrace pozornosti a podobně. V rámci poradny probíhá také peer-program.

Kromě této práce poskytuje pedagogicko-psychologická poradna konzultace učitelům a vychovatelům, organizuje a často také lektorsky zajišťuje výcviky, semináře a kurzy určené pedagogickým pracovníkům okresu, ale i rodičům a dětem. Získala akreditaci MŠMT ČR k organizování a zabezpečení kurzů pro učitele a vychovatele z oblasti primární prevence sociálně patologických jevů dětí a mládeže a reedukace specifických vývojových poruch učení. Ve školském zařízení probíhají rovněž stáže studentů Obchodně podnikatelské fakulty Slezské univerzity Opava z Karviné.

Statut PPP vymezuje oblasti vedlejší hospodářské činnosti:

- odborné posudky podle požadavků klientů
- koncepční a odborná metodická činnost mimo školství
- zabezpečení a distribuce speciálních pomůcek, metodických návodů a infirmačních materiálů

Činnost pedagogicko-psychologické poradny lze hodnotit jako spíše nadprůměrnou.

2.3 Přehled o počtu škol a klientů v obvodu

V obvodu působnosti PPP, který je tvořen okresem Frýdek-Místek, je evidováno celkem 39.788 žáků ve věku od tří do devatenácti let. Při současném personálním zajištění poradny, kdy je obsazeno celkem 9,14 úvazků odborných pracovníků, připadá na jeden obsazený úvazek odborného pracovníka přibližně 4.353 potencionálních klientů. Tento počet je oproti optimálnímu stavu deklarovanému MŠMT ČR téměř trojnásobný.

Tab. 1 : počty škol a žáků v obvodu působnosti PPP

	MŠ	ZŠ	spec.š	gymn.	SOŠ	ISŠ	SOU	celkem
škol	139	109	4	6	11	4	5	278
žáků	6817	26145	188	1934	2347	1033	1324	39788

3 ŘÍZENÍ PEDAGOGICKO - PSYCHOLOGICKÉ PORADNY

3.1 Koncepční záměry, plánování činnosti

Koncepční záměr je v PPP zřejmý, jsou stanoveny dlouhodobé cíle. Dlouhodobá koncepce je zaměřena na vytvoření příznivějších prostorových podmínek pro práci poradny. Předpokládá adaptaci půdních a sklepních prostor budovy PPP, která by měla zlepšit podmínky pro činnost poradny (mimo jiné zřízení keramické dílny a rozšíření archivu). Dalším konceptním záměrem je rozšíření sítě kontaktních míst na školách, která by přiblížila služby PPP klientům.

Plánované termíny z ročního plánu jsou vedením sledovány, jejich plnění je vyhodnocováno na pravidelných poradách. Četnost porad je vzhledem k podmínkám PPP optimální. V poradně jsou vytvořeny hodnotící nástroje a funguje zpětná vazba.

Koncepční záměry a plánování činnosti jsou na průměrné úrovni.

3.2 Nabídka diagnostických, reedukačních, psychokorektivních a terapeutických metod

Odborní pracovníci pedagogicko-psychologické poradny jsou absolventy řady kurzů, výcviků, stáží a dalších forem postgraduálního vzdělávání a jsou tedy schopni administrovat a interpretovat široké spektrum diagnostických metod včetně projektivních a semiprojektivních. Využívají také řadu psychokorektivních, reedukačních a psychoterapeutických metod.

K dispozici je zásoba testových materiálů odpovídající nabídce na trhu ČR, v některých případech schází dostatek spotřebních součástí testů. Využívání těchto technik, zvláště intervencí, je limitováno kapacitními možnostmi školského zařízení a prostorovými možnostmi poradny.

Vedení pedagogicko-psychologické poradny vytvořilo v rámci svých možností optimální nabídku diagnostických, reedukačních, psychokorektivních a terapeutických metod; z tohoto hlediska je úroveň školského zařízení spíše nadprůměrná.

3.3 Odborné a pedagogické řízení

3.3.1 Organizační struktura

Organizace odborné činnosti a provozu PPP má jasně stanovená pravidla, která jsou vymezena organizačním řádem, projednaným na poradě dne 6. listopadu 1998. Organizační řád je znám všem pracovníkům a je jimi akceptován.

Statutárním zástupcem PPP je ředitelka – psycholožka s dlouholetou praxí v poradenství, absolventka řady odborných výcviků a kurzů. Sama řídí všechny pracovníky, pouze pravomoci k řízení elokovaného pracoviště v Třinci delegovala na tamní psycholožku.

Organizační zajištění provozu PP odpovídá účelu činnosti školského zařízení i jeho personálnímu obsazení. Jeho úroveň je průměrná.

3.3.2 Personální struktura

V PPP pracuje celkem pět speciálních pedagogů a sedm psychologů včetně ředitelky, tři sociální pracovníce a dvě uklízečky. Z tohoto počtu dvě psycholožky, jedna

speciální pedagožka a jedna sociální pracovnice působí na elokovaném pracovišti v Třinci. Všichni odborní pracovníci mají odpovídající kvalifikaci. Jednotliví pracovníci bývají pověřeni plněním dílčích úkolů nad rámec pracovní náplně. Profesní aktivity odborných pracovníků mají pozitivní vliv na kvalitu jejich práce. Vedení PPP vytváří podmínky pro stabilizaci pracovníků.

Problémem je počet odborných pracovníků, který značně limituje možnosti poradny jak v případové práci, tak i v dalších aktivitách, které jsou požadovány školami, rodiči i dalšími subjekty.

Personální zajištění činnosti PPP je nedostatečné, neboť na jeden obsazený úvazek odborného pracovníka připadá v současnosti více než čtyři tisíce potenciálních klientů. Této oblasti bude třeba věnovat neprodlenou pozornost. Co do odborné způsobilosti je poradna spíše nadprůměrná.

3.3.3 Péče o další vzdělávání a odborný růst pracovníků

V PPP jsou vytvořeny dobré podmínky pro postgraduální rozšiřování odborné kvalifikovanosti odborných pracovníků. Vnitřní předpis ředitelky stanoví, že každý odborný pracovník může v kalendářním roce čerpat deset dnů pracovního volna s náhradou mzdy na účast v kurzech, výcvicích a podobných aktivitách. Současně mu poradna uhradí vložné až do celkové částky čtyř tisíc korun ročně.

Nejčastěji se pracovníci účastní výcviků pořádaných Institutem pedagogicko-psychologického poradenství v Praze a olomouckého Institutu pro integrativní psychoterapii a psychologické poradenství.

Vedení poradny sleduje rozvoj inovací a zajišťuje dostatečné využívání odborných časopisů a publikací, které jsou v dostatečné míře k dispozici. Odborní pracovníci jsou motivováni ke zvyšování, doplňování a rozšiřování své kvalifikace.

Vedení PPP podporuje odborný růst pracovníků a vytváří pro něj potřebné podmínky. Systém dalšího vzdělávání pracovníků lze hodnotit jako spíše nadprůměrný.

3.4 Kontrolní systém, kontrola a hodnocení

Ředitelka vypracovala a v praxi realizuje kontrolní systém školského zařízení. Pro hodnocení jsou stanovena kritéria, která jsou všem známá a vedením dodržována. Vlastní kontrolní činnost ředitelky je neformální, spíše nahodilá. Výsledky kontrol jsou probírány s pracovníky, analyzovány a využívány k další práci. Zjištěné skutečnosti jsou vyhodnocovány na pravidelných pracovních poradách. Kontrolou zápisů bylo zjištěno, že převažuje kontrolní činnost pracoviště ve Frýdku-Místku. Organizace kontrolní činnosti elokovaného pracoviště v Třinci není dostatečně promyšlená a je realizována pouze v minimální míře. Kvalitní práce je oceňována podle finančních možností PPP.

Kontrolní systém je na spíše podprůměrné úrovni.

3.5 Informační systém - vnitřní a vnější

V pedagogicko-psychologické poradně jsou pravidelně jednou měsíčně svolávány pracovní porady, jichž se účastní všichni pracovníci. Na těchto poradách se upřesňuje plán činnosti podle aktuálních požadavků terénu a pracovníci zde získávají informace od zřizovatele a dalších subjektů. Z porad jsou pořizovány zápisy, vedené na volných listech. U jednotlivých úkolů je v zápisech uveden termín splnění i zodpovědný pracovník.

Elokované pracoviště v Třinci svolává ještě vlastní operativní porady.

Vnější informační systém je založen na písemném styku se školami, případně lékaři a a ad a dalšími odborníky, a ústním styku s rodiči a zákonnými zástupci dětí. Vyšetření jsou zásadně realizována po předchozím souhlase rodičů, kteří na žádost obdrží stejnopis zprávy z vyšetření.

Vnější i vnitřní informační systém poradny je na úrovni běžné v obdobných školských zařízeních.

3.6 Vedení dokumentace

Povinná dokumentace pedagogicko-psychologické poradny je zavedena v souladu s ustanovením § 45 b zákona č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů. Některé drobné formální nedostatky byly s vedením projednány a v průběhu inspekce odstraněny.

Poradenské záznamy klientů PPP jsou uloženy v kovových lístkovnicích v učebně, zabezpečeny proti zcizení a zneužití. Obsahují přehledně uspořádané testové materiály, kresby dětí, fotokopie důležitých materiálů a kopie zpráv z vyšetření.

Vedení povinné dokumentace má průměrnou úroveň.

3.7 Efektivnost využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí

Finanční prostředky ze státního rozpočtu přidělené Školským úřadem ve Frýdku-Místku pokrývají v dostatečné míře náklady na mzdy, provoz, údržbu a činnost poradny. Příznivé podmínky pro vyvíjení dalších aktivit jsou vytvářeny díky prostředkům získávaným realizací schválených dotovaných projektů a vlastní hospodářskou činností. V případě sponzorských darů jsou sepsány řádné darovací smlouvy.

Finanční prostředky přidělené pedagogicko-psychologické poradně ze státního rozpočtu prostřednictvím školského úřadu jsou využíván efektivně.

4 PODMÍNKY, PRŮBĚH A VÝSLEDKY ODBORNÉ ČINNOSTI

4.1 Hodnocení materiálně technických podmínek činnosti vzhledem ke schválenému plánu činnosti a počtu potenciálních klientů

Pedagogicko-psychologická poradna má dvě pracoviště. Základní sídlí ve vlastní budově ve Frýdku-Místku v těsné blízkosti autobusového nádraží, takže je snadno dostupné klientům z okolních vesnic, elokované pracoviště v Třinci je umístěno v pronajaté části zrušené mateřské školy. Kromě toho jsou v celkem sedmi školách v Třinci a Frýdku-Místku vytvořena kontaktní místa, kam v pravidelných intervalech zajíždějí pracovníci PPP.

Po nedávno provedené generální opravě fasády a dalších drobných opravách budovy ve Frýdku-Místku jsou vytvořeny velmi dobré podmínky pro práci s klienty. Každý pracovník má k dispozici samostatnou pracovnu vhodně zařízenou a vybavenou pro práci s klienty, kromě toho je v budově učebna vhodná pro práci se skupinou. Podobné podmínky jsou i na třineckém pracovišti.

K dispozici je dostatečně široký sortiment testů, který odpovídá možnostem trhu ČR, některé testové metody jsou také v počítačové verzi. Pracovníkům slouží knihovna, která je průběžně doplňována o odborné tituly.

V současné době jsou prostory i jejich vybavení dostatečné, avšak kdyby došlo k personálnímu posílení poradny, nebylo by možno zajistit samostatnou pracovnu pro všechny odborné pracovníky.

Materiální i prostorové podmínky jsou spíše nadprůměrné, limitují však možnosti personálního posílení PPP.

4.2 Hodnocení psychohygienických podmínek

Psychohygienické podmínky jednotlivých pracoven i čekáren jsou na obou pracovištích velmi dobré. Pracovny jsou světlé, čisté, přímo větratelné, jejich zařízení působí na dětského klienta pozitivně. Dětské kresby, jimiž jsou vyzdobeny stěny, příznivě ovlivňuje jejich estetickou úroveň a celkový vzhled.

Psychohygienické podmínky školského zařízení jsou spíše nadprůměrné.

4.3 Hodnocení z hlediska kvality práce, hodnocení úrovně činnosti v jednotlivých aktivitách nebo organizačních celcích

Kontrolou poradenských záznamů klientů PPP bylo zjištěno, že psychologická i speciálně pedagogická diagnostika je prováděna na úrovni obvyklé ve školských zařízeních obdobného typu. Využívá se standardizovaných testů a dotazníků, popřípadě projektivních a semiprojektivních technik vyšetření osobnosti. V některých případech nejsou interpretovány všechny použité diagnostické metody. Zprávy z vyšetření, odesílané školám a dalším subjektům, jsou pro adresáty srozumitelné; především zprávy speciálních pedagogů obsahují zcela konkrétní a individualizovaná doporučení pro další práci s dítětem.

I když odborní pracovníci vyšetří průměrně dvě až tři děti denně, je ob jednacích lhůta velmi dlouhá – v průměru šest až osm týdnů. Příčinou tohoto neuspokojivého stavu je především personální poddimenzovanost poradny a také nutnost provádět na žádost ředitelů škol některá vyšetření předčasně (např. v době konání inspekce, půl roku před počátkem nového školního roku, se pracovníci zabývali zjišťováním školní připravenosti dětí).

Odborná činnost PPP odpovídá účelu jeho činnosti a personálním podmínkám, v nichž pracuje. Kvalita diagnostické práce je průměrná. Reedukační a korektivní činnost je na nadprůměrné úrovni,

4.4 Hodnocení z hlediska úrovně spolupráce se školami, výchovnými poradci a rodiči klientů

Odborní pracovníci mají přiděleny do péče jednotlivé školy okresu, s nimiž jsou v úzkém kontaktu. Také sedm kontaktních míst na školách přispívá k zúžení a zkvalitnění spolupráce poradny s učiteli a výchovnými poradci. Ze strany škol bývají na PPP vznášeny požadavky obtížně splnitelné, přesto je přístup PPP maximálně vstřícný.

Jeden ze speciálních pedagogů poradny organizuje a prostřednictvím Střediska služeb školám objednává vzdělávací akce určené výchovným poradcům. Takových akcí bývá v každém školním roce přibližně pět. Začínající výchovní poradci se mohou seznámit s prací, možnostmi a organizačním uspořádáním pedagogicko-psychologické poradny na stážích.

Spolupráce s rodiči klientů nespočívá jen v získání anamnestických údajů a dalších informací o jejich dítěti před vyšetřením a konzultací výsledků, prognózy a vhodných výchovných přístupů po ukončeném vyšetření. Rodiče jsou vedeni k aktivní účasti na procesu reedukace a psychokorekce, přičemž v průběhu tohoto procesu působí poradenští pracovníci i na změny jejich výchovných postojů a očekávání.

Spolupráce s výchovnými poradci i rodiči klientů je na nadprůměrné úrovni.

4.5 Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují činnost pedagogicko - psychologické poradny

Odborní pracovníci PPP jsou organizátory a lektory mnoha aktivit ve prospěch dětí, které jsou zcela ojedinělé a jejichž význam pro rozvoj osobnosti i zvyšování školní úspěšnosti dětí je zřejmý. Pracují s dětmi předškolního a mladšího školního věku při skupinových nácvicích grafomotoriky, zvyšování schopnosti koncentrace pozornosti za využití jógy a dalších programech.

Pro děti ze sociálně znevýhodněného prostředí a jejich rodiče organizovala PPP cyklus setkání s účelem zvýšit jejich připravenost na školu. Cyklus se setkal s velmi pozitivním ohlasem a jeho výsledná efekt spočíval kromě zlepšení školní připravenosti dětí také ve změně postojů jejich rodičů k přípravě na školu a vyučování, ale i ke škole jako takové.

Pedagogicko-psychologická poradna vyvíjí mnohostranné aktivity prospěšné pro klienty a při jejich plánování a realizaci pracuje velmi kreativně. Nekopíruje jen aktivity ověřené jinde. Velmi pozitivní je přístup k dítěti nikoli jako k izolovanému objektu poradenského působení, ale jako k součásti společenského a rodinného systému, v němž vyrůstá. Tuto oblast činnosti PPP je třeba hodnotit jako příkladnou.

5.5 Další adresáti zprávy

Na vědomí

Adresát	Datum předání/odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad:	1999-04-09	132 307/98

5.6 Připomínky ředitele(ky) pedagogicko - psychologické poradny

Datum	Čj. ČŠI	Text
---	---	Ředitelka nepodala připomínky.